Gemeente Bladel

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Bladel

Nr. 20932

21 januari

2026

Informatiebeveiligingsbeleid 2026 Gemeente Bladel

Kempengemeenten (Bergeijk, Bladel, Eersel, Oirschot, Reusel-De Mierden)
Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten
Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus

Besluit:
1. Het 'Informatiebeveiligingsbeleid 2026 Kempengemeenten, GR Samenwerking Kempengemeenten en GR Participatiebedrijf KempenPlus' vast te stellen;
2. Het 'Informatiebeveiligingsbeleid 2020 Kempengemeenten, GR Samenwerking Kempengemeenten en GR Participatiebedrijf KempenPlus' in te trekken.

Managementsamenvatting
Toegankelijke en betrouwbare overheidsinformatie is essentieel voor gemeenten om hun processen uit te voeren. Gemeenten beschikken over een schat aan vertrouwelijke informatie over zowel inwoners als bedrijven. Daarnaast zijn gemeenten verantwoordelijk voor een betrouwbare en continue dienstverlening. De Kempengemeenten (Bladel, Bergeijk, Eersel, Oirschot en Reusel-De Mierden), de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten (GRSK) en de Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus (KempenPlus) (hierna samen te noemen Kempenorganisaties) hebben zich het doel gesteld om informatiebeveiliging gezamenlijk op te pakken om een eenduidige werkwijze voor informatiebeveiliging te bevorderen en het beheer van informatiebeveiliging te vereenvoudigen en te versterken.

Dit informatiebeveiligingsbeleid biedt een kader voor de Kempenorganisaties om informatie op een passende wijze te beveiligen. Dit informatiebeveiligingsbeleid vervangt het 'Informatieveiligheidsbeleid Kempengemeenten en de Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten 2020'.

Het kader, en daarmee ook dit beleid, is gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Daarnaast verwijst het beleid naar aanverwante wet- en regelgeving. De reikwijdte van dit beleid omvat daarom de bedrijfsvoeringprocessen, onderliggende informatiesystemen en informatie van de Kempenorganisaties in de meest brede zin van het woord.

Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn:
- Informatiebeveiliging is en blijft een verantwoordelijkheid van de hele organisatie. Voor de Kempenorganisaties ligt de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor informatiebeveiliging bij de colleges van Burgemeester en Wethouders. Bij de gemeenschappelijke regelingen is het (Dagelijks-) Bestuur eindverantwoordelijk voor de informatiebeveiliging.
- Informatiebeveiliging is risicomanagement: een gestructureerde manier om risico's en gevolgen in kaart te brengen, te evalueren en proactief te beheersen door het treffen van maatregelen.

Daarnaast beschrijft het beleid de rollen, taken en verantwoordelijkheden in de Kempenorganisaties ten aanzien van informatiebeveiliging en hoe ervoor gezorgd kan worden dat informatiebeveiliging geborgd blijft binnen de Kempenorganisaties.

In het beleid is een groeimodel aangegeven waar de Kempenorganisaties naar toe willen groeien om de beveiliging op een hoger niveau te brengen om aan gestelde normen te voldoen. Via een informatiebeveiligingsplan, dat jaarlijks bijgesteld wordt, werken de Kempenorganisaties aan het realiseren van de in het groeimodel genoemde doelen. Het informatiebeveiligingsbeleid wordt minimaal jaarlijks en in aansluiting bij de (bestaande) bestuurs- en Planning & Control (P&C)-cycli en externe ontwikkelingen beoordeeld en zo nodig bijgesteld.

1. Inleiding

Toegankelijke en betrouwbare overheidsinformatie is essentieel voor Kempenorganisaties om hun processen uit te voeren. Kempenorganisaties beschikken over een schat aan vertrouwelijke (persoons-)gegevens van inwoners en bedrijven. Daarnaast zijn Kempenorganisaties verantwoordelijk voor een betrouwbare en continue dienstverlening. Onze inwoners vertrouwen erop dat de Kempenorganisaties haar vertrouwelijke gegevens afdoende beveiligen. Het is daarom belangrijk dat informatie op passende wijze beveiligd wordt.

1.1 Doelstelling

Het doel van dit beleid is het vastleggen van algemene beleidsuitgangspunten over informatiebeveiliging voor de Kempenorganisaties. Het beleid is gebaseerd op de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO2) en voldoen aan NIS2 met daarbij het mitigeren van de risico's welke door de eindverantwoordelijke worden bepaald. Gemeenten blijven in deze periode de BIO 1.04 als verplichtende zelfregulering gebruiken, maar passen de BIO2 daarnaast al toe als richtinggevend kader. Deze uitgangspunten hebben een sterk normerend karakter en geven keuzes weer. De uitwerking van dit beleid naar concrete maatregelen wordt vastgelegd in een jaarlijks bij te stellen informatiebeveiligingsplan. Dit beleid vervangt het huidige informatiebeveiligingsbeleid 'Informatieveiligheidsbeleid Kempengemeenten, Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Kempengemeenten en Gemeenschappelijke Regeling Participatiebedrijf KempenPlus 2020'.

1.2 Definitie informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging is het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket van maatregelen, procedures en processen, die er gezamenlijk voor zorgen dat de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie op het juiste niveau wordt gewaarborgd. Voor het ene proces is vertrouwelijkheid van informatie belangrijker, voor het andere beschikbaarheid of integriteit. Hieronder is weergegeven wat de Kempenorganisaties verstaan onder deze begrippen.

Beschikbaarheid/continuïteit	Het zorg dragen voor het beschikbaar zijn van informatie en informatiesystemen op de juiste tijd en plaats voor de gebruikers.
Integriteit/betrouwbaarheid	Het waarborgen van de juistheid, volledigheid, tijdigheid en controleerbaarheid van informatie en informatieverwerking.
Vertrouwelijkheid/exclusiviteit	Het beschermen van informatie tegen kennisname en mutatie door onbevoegden. Informatie is alleen toegankelijk voor degenen die hiertoe geautoriseerd zijn.

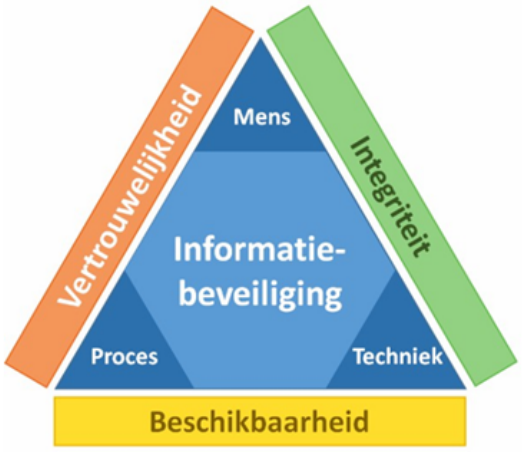

1.3 Leeswijzer

In dit beleid is beschreven wat de Kempenorganisaties willen bereiken met informatiebeveiliging en op basis van welke kaders en uitgangspunten voor informatiebeveiliging dit georganiseerd wordt. Vervolgens is beschreven hoe de rollen en verantwoordelijkheden zijn belegd om informatiebeveiliging goed te organiseren. Tenslotte is aan de hand van de BIO weergegeven welke informatiebeveiligingsdoelen bereikt moeten worden om te groeien naar een accurate beveiliging van de gemeentelijke informatie en informatiesystemen.

Het informatiebeveiligingsbeleid moet daarnaast gezien worden als een overkoepelend beleidsstuk, waarbij in onderliggende plannen, documentatie, procedures en instructies verdere detaillering en afspraken worden vastgelegd.

2. Visie informatiebeveiliging

2.1 Het belang van informatiebeveiliging

De Kempenorganisaties ontwikkelen gezamenlijk een toekomstgericht informatielandschap. Hierin worden de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsprocessen steeds meer digitaal vormgegeven. Daarbij zijn klant- en servicegerichtheid, efficiëntie, gebruiksgemak en snelheid van grote waarde voor zowel de Kempenorganisaties als haar inwoners. Een belangrijke ontwikkeling is dat de Kempenorganisaties voor de uitvoering van taken over het brede spectrum van beleidsterreinen steeds meer gebruik maken van diverse mogelijkheden van informatie-uitwisseling, zowel onderling als met diverse ketenpartners. Het netwerk van informatie-uitwisseling ontwikkelt zich nog steeds. Met het stelsel van basis-

registraties krijgen de Kempenorganisaties ook steeds breder toegang tot landelijke gegevensvoorzieningen. Informatie is een cruciaal bedrijfsmiddel voor de Kempenorganisaties.

Vanwege het cruciale belang van informatie voor de Kempenorganisaties, is het noodzakelijk dat de informatiebeveiliging professioneel georganiseerd is en gegevens van inwoners beschermd worden. Gegevens dienen beschikbaar, betrouwbaar en alleen door bevoegden inzichtelijk te zijn. Verlies of manipulatie van informatie, uitval van systemen of het inzien van informatie door onbevoegden kan ernstige gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering. Beveiligingsincidenten kunnen negatieve gevolgen hebben voor inwoners, bedrijven en organisaties, wat mogelijk leidt tot imagoschade en politieke consequenties voor de Kempenorganisaties.

2.2 Visie
Een betrouwbare informatievoorziening is noodzakelijk voor het functioneren van de gemeentelijke organisatie. De Kempenorganisaties beveiligen haar systemen en processen om uitval van vitale processen en dienstverlening te voorkomen. Daarnaast is het de plicht van de Kempenorganisaties om de privacybescherming van haar inwoners, bedrijven en organisaties te waarborgen. De beschikbaarheid, betrouwbaarheid en vertrouwelijkheid van gegevens, ongeacht hun verschijningsvorm, dienen geborgd te zijn.

Risicobeheersing is het uitgangspunt bij informatiebeveiliging. Schade wordt geminimaliseerd door het zo veel mogelijk voorkomen van beveiligingsincidenten. De Kempenorganisaties hanteren daarbij een integrale aanpak. Op basis van risicomanagement worden zowel technische als organisatorische maatregelen genomen om schade te voorkomen of te beperken. Dat gaat verder dan het regelen van beveiliging met IT. Informatiebeveiliging is een organisatie breed onderwerp dat de inrichting van processen en procedures door de hele organisatie raakt. Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de waarborging van de informatiebeveiliging binnen hun functie. Verantwoord en bewust gedrag van medewerkers is essentieel voor informatiebeveiliging.

Adequate informatiebeveiliging is van essentieel belang voor de bedrijfsvoering en dienstverlening van de Kempenorganisaties. De Kempenorganisaties streven de volgende doelen na om een adequaat niveau van beveiliging conform de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en aanverwante wet- en regelgeving te bereiken:

1. De Kempenorganisaties borgen de beveiligingseisen (controls) volgens de BIO door implementatie van aan de control gerelateerde informatiebeveiligingsmaatregelen.
2. De Kempenorganisaties zijn ‘in control’ over de geïmplementeerde informatiebeveiligingsmaatregelen, middels verankering in een PDCA-cyclus.
3. De Kempenorganisaties verankeren het onderwerp informatiebeveiliging in alle organisatieonderdelen, middels het actief aanwijzen van verantwoordelijkheden, rollen en taken voor informatiebeveiliging.
4. De Kempenorganisaties zorgen voor informatiebeveiligingsbewustzijn onder alle medewerkers (zowel intern als extern) en bestuurslagen.

3. Scope van het informatiebeveiligingsbeleid

Informatiebeveiliging is meer dan IT, computers en automatisering. Het gaat om alle uitingsvormen van informatie, alle mogelijke informatiedragers en alle informatie verwerkende systemen, maar vooral ook menselijk handelen en processen.

De scope van dit beleid omvat alle gemeentelijke informatieprocessen, informatie en gegevens van zowel de Kempenorganisaties als externe partijen en de onderliggende informatiesystemen. Het beleid heeft betrekking op het gebruik en de verwerking, uitwisseling en opslag van zowel digitale als analoge informatie, ongeacht de locatie, het tijdstip en gebruikte apparatuur.

Dit informatiebeveiligingsbeleid is een algemene basis voor informatiebeveiliging. Het beleid dekt tevens aanvullende beveiligingseisen uit wetgeving af, zoals voor de BRP, PUN, Suwi, de BIO2, DigiD en de aanstaande Cyberbeveiligingswet (Cbw). Voor bepaalde kerntaken gelden op grond van deze eisen, naast wet- en regelgeving, nog enkele specifieke (aanvullende) beveiligingseisen. Deze worden in aanvullende documenten geformuleerd. Bewust wordt in dit strategisch beleid geen limitatief overzicht van onderliggende documenten opgenomen. In de onderliggende documenten wordt de link naar dit overkoepelende beleid gelegd.

De BIO2 wordt het nieuwe (verplichte) normenkader voor de gehele overheid. De werkwijze van deze BIO is gericht op risicomanagement. Dat wil zeggen dat de teammanagers nu meer dan vroeger moeten werken volgens de aanpak van de ISO 27001/27002 en daarbij is risicomanagement van belang. Dit

houdt voor het management in, dat men op voorhand keuzes maakt en continu afwegingen maakt of informatie in bestaande en nieuwe processen adequaat beveiligd is.

Voor de nieuwe wet Cbw is het onder andere essentieel om 'opzet, bestaan en werking' goed aantoonbaar te maken, omdat wij aan dit strengere regime moeten gaan voldoen. Omdat deze nieuwe wet de verantwoording expliciet legt bij bestuur, directie en management is het van belang dat hier eisen aan worden gesteld en dat er controle op wordt uitgevoerd.

4. Kaders & uitgangspunten

4.1 Kaders

De basis voor dit informatiebeveiligingsbeleid is de NEN-ISO/IEC 27002:20017 en het daarvan afgeleide normenkader informatiebeveiliging voor de gehele overheid, de BIO. Aanvullend hierop worden de 10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging als kader gevolgd. De principes zijn als volgt:

1. Bestuurders bevorderen een veilige cultuur
2. Informatiebeveiliging is van iedereen
3. Informatiebeveiliging is risicomanagement
4. Risicomanagement is onderdeel van de besluitvorming
5. Informatiebeveiliging behoeft ook aandacht in (keten)samenwerking
6. Informatiebeveiliging is een proces
7. Informatiebeveiliging kost geld
8. Onzekerheid dient te worden ingecalculeerd
9. Verbetering komt voort uit leren en ervaring
10. Het bestuur controleert en evalueert

Aanvullend worden op basis van algemene wet- en regelgeving (bijvoorbeeld; niet uitputtend: AVG, BRP, SUWI) en aanvullende beveiligingsnormen, maatregelen getroffen op het gebied van informatiebeveiliging.

Op basis van bovenstaande kaders zijn de volgende strategische doelen geformuleerd:

- Het managen van de informatiebeveiliging
- Adequate bescherming van bedrijfsmiddelen
- Het minimaliseren van risico's van menselijk gedrag
- Het voorkomen van ongeautoriseerde toegang
- Het garanderen van correcte en veilige informatievoorzieningen
- Het beheersen van de toegang tot informatiesystemen
- Het waarborgen van veilige informatiesystemen
- Het adequaat reageren op incidenten
- Het beschermen van kritieke bedrijfsprocessen
- Het beschermen en correct verwerken van persoonsgegevens van inwoners en medewerkers
- Het waarborgen van de naleving op dit beleid

4.2 Uitgangspunten

De kaders en strategische doelen zijn vertaald naar de volgende uitgangspunten:

- Informatie en informatiesystemen zijn van kritiek en vitaal belang voor de Kempenorganisaties. Bij de gemeenten is het college van Burgemeester en Wethouders eindverantwoordelijk voor de informatiebeveiliging. Bij de Gemeenschappelijke Regelingen is het (Dagelijks-) Bestuur eindverantwoordelijk.
- De uitvoering van informatiebeveiliging is een verantwoordelijkheid van het lijnmanagement. Zij draagt verantwoordelijkheid voor de uitvoering, ondersteuning en bewaking van dit informatiebeveiligingsbeleid en draagt dit uit naar de organisatie. Proceseigenaren, systeemeigenaren en gegevenseigenaren hebben ieder hun eigen, maar ook gezamenlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van informatiebeveiliging en het uitdragen hiervan. De verantwoordelijkheden voor informatiebeveiliging worden expliciet gedefinieerd.
- De organisatiebrede CISO - binnen de Kempenorganisaties aangeduid als CISO of informatiebeveiligingsfunctionaris – ondersteunt vanuit een onafhankelijke positie de organisatie bij het bewaken en verhogen van de betrouwbaarheid van de informatievoorziening en rapporteert hier rechtstreeks over aan het MT.
- Het primaire uitgangspunt van informatiebeveiliging is risicomanagement. Om de informatiebeveiliging af te stemmen op interne en externe ontwikkelingen worden minimaal tweejaarlijks risicoanalyses uitgevoerd. Of eerder indien wijzigingen in de omgeving, technische wijzigingen of dreigingsveranderingen hier aanleiding voor geven.

- Informatiebeveiliging is een continu verbeterproces. ‘Plan, do, check, act;’ vormen samen het managementsysteem van informatiebeveiliging. De Kempenorganisaties leggen jaarlijks verantwoording af over haar informatiebeveiliging via de ENSIA-systematiek (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).
- Het Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten geeft een actueel zicht op incidenten en factoren uit het verleden, aangevuld met een verwachting voor het heden en de nabije toekomst. Dit dreigingsbeeld is daarmee het ideale document om focus aan te brengen in het actualiseren van beleid en plannen voor informatiebeveiliging.
- Door periodieke controle, organisatie brede planning én coördinatie wordt de kwaliteit van de informatievoorziening verankerd binnen de organisatie en de ketenpartners. Het informatiebeveiligingsbeleid vormt samen met het informatiebeveiligingsplan het fundament voor een betrouwbare informatievoorziening. Het plan bevat een concrete vertaling van het informatiebeveiligingsbeleid naar te nemen maatregelen om de informatiebeveiligingsdoelen te waarborgen. Het informatiebeveiligingsplan wordt jaarlijks geactualiseerd vastgesteld.
- De Kempenorganisaties stellen de benodigde mensen en middelen beschikbaar om haar eigendommen en werkprocessen te kunnen beveiligen volgens de wijze zoals gesteld in dit beleid.
- Regels en verantwoordelijkheden ten aanzien van het informatiebeveiligingsbeleid worden vastgesteld.
- Iedere medewerker, zowel vast of tijdelijk, intern of extern, is verplicht gegevens en informatiesystemen te beschermen tegen ongeautoriseerde toegang, gebruik, verandering, openbaring, vernietiging, verlies of overdracht en hiervan bij (vermeende) inbreuk melding te maken.

5. Organisatie van informatiebeveiliging

Dit hoofdstuk gaat in op de rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van informatiebeveiliging. Daarnaast wordt uiteengezet hoe informatiebeveiliging wordt geborgd.

5.1 Rollen en verantwoordelijkheden

In dit onderdeel zijn de belangrijkste rollen en verantwoordelijkheden ten aanzien van informatiebeveiliging beschreven. De precieze invulling van de rollen en verantwoordelijkheden dient te zijn beschreven in (onderliggende) beleidstukken, kaderstellingen, procedures en werkinstructies. De aansturing ten aanzien van informatiebeveiliging moet vooral komen vanuit organisatieonderdelen die verantwoordelijk zijn voor de bedrijfsprocessen en hun behoefte aan informatiebeveiliging. Er moet dus duidelijk onderscheid zijn tussen regie en uitvoering. Dit houdt mede in dat de lijnorganisatie de rol van opdrachtgever op zich neemt en ondersteunende organisatieonderdelen de uitvoerende rol op zich nemen. Het college van B&W en het DB bevinden zich in de sturende rol. Zij zetten de kaders uit en bepalen de doelen die behaald moeten worden.

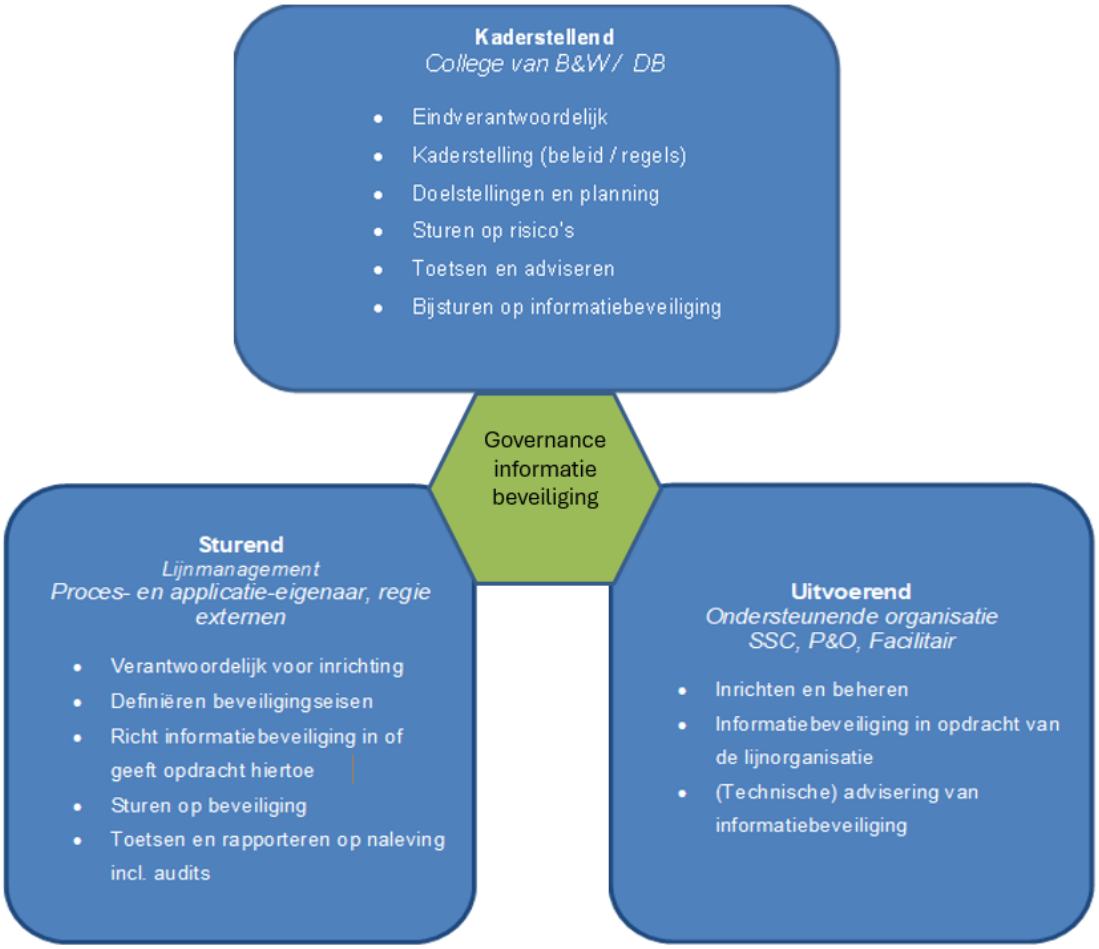

5.1.1 Kaderstellend

Bij de implementatie van het informatiebeveiligingsbeleid hebben de besturen van de Kempenorganisaties belangrijke verantwoordelijkheden om ervoor te zorgen dat de organisaties voldoen aan het beleid. Enkele van deze verantwoordelijkheden zijn:

1. Leiderschap en betrokkenheid: Het bestuur moet leiderschap tonen en betrokken zijn bij het ontwikkelen en implementeren van het beleid;
2. Risicobeheer: Het bestuur is verantwoordelijk voor het waarborgen van een effectief risicobeheerproces, inclusief informatiebeveiliging;
3. Toewijzing van middelen: Het bestuur moet voldoende financiële, personele en technische middelen toewijzen om het beleid voldoende te kunnen implementeren;
4. Naleving van wet- en regelgeving: Het bestuur moet toezicht houden op de naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot informatiebeveiliging, zoals de BIO2, NIS2-richtlijn en andere relevante wetgeving (bijvoorbeeld AVG);
5. Cultuur van informatiebeveiliging: Het bestuur moet een cultuur van informatiebeveiliging bevorderen binnen de organisatie en zorgen voor bewustwording en training van medewerkers op het gebied van cyberbeveiliging en de naleving van het informatiebeveiligingsbeleid. Zo worden er voorlichtingsmeetings gegeven aan nieuwe medewerkers en worden medewerkers proactief op de hoogte gehouden van de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging. Daarnaast worden hun vragen m.b.t. informatiebeveiliging beantwoord;
6. Regelmatige (jaarlijkse) evaluatie en verbetering: Het bestuur moet toezicht houden op de effectiviteit van de geïmplementeerde beveiligingsmaatregelen en zorgen voor continue verbetering van de informatiebeveiliging in overeenstemming met de vereisten van het informatiebeveiligingsbeleid.

5.1.2 Sturend

Het MT zorgt dat alle processen en systemen en de daarbij behorende middelen altijd onder de verantwoordelijkheid vallen van een teammanager. Het MT zorgt dat de teammanagers zich verantwoorden

over de beveiliging van de informatie die onder hen berust. Het MT zorgt dat de eindverantwoordelijke portefeuillehouders binnen het college of (Dagelijks) bestuur gevraagd en ongevraagd geïnformeerd worden over de mate waarin informatiebeveiliging een onderdeel is van het handelen van de bedrijfsvoering. Op die manier kan het college of het (Dagelijks) bestuur zich ook verantwoorden naar de raad of (Algemeen) bestuur.

Het MT stelt het gewenste niveau van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid vast. Het MT draagt zorg voor het uitwerken van tactische informatiebeveiligingsbeleidsonderwerpen en laat zich hierin bijstaan door de CISO's van de Kempenorganisaties. Het MT autoriseert de benodigde procedures en uitvoeringsmaatregelen. Het onderwerp informatiebeveiliging wordt in de Kempenorganisaties gezien als een integraal onderdeel van risicomanagement.

5.1.3 Uitvoerend

Informatiebeveiliging valt onder de verantwoordelijkheden van alle teammanagers. Om deze verantwoordelijkheid waar te maken dienen zij goed ondersteund te worden vanuit de tweede lijn. Deze verantwoordelijkheid kunnen zij niet delegeren, uitvoerende werkzaamheden wel. De bedoeling is dat alle processen, systemen, data, applicaties altijd minimaal één eigenaar hebben; er moet dus altijd iemand verantwoordelijk zijn. Teammanagers rapporteren aan het MT over de door hen tactisch en operationeel uitgevoerde informatiebeveiligingsactiviteiten. Afstemming met de afdelingen over de inhoudelijke aanpak vindt plaats door minimaal 2 keer per jaar het onderwerp Informatiebeveiliging te bespreken in het bedrijfsvoeringsoverleg.

Taken van de teammanagers in het kader van informatiebeveiliging zijn:

- Het leveren van input voor wijzigingen op maatregelen en procedures;
- Het binnen de eigen afdeling uitdragen van het beveiligingsbeleid, de daaraan gerelateerde procedures;
- Het vroegtijdig signaleren van de voornaamste bedreigingen waaraan de bedrijfsinformatie is blootgesteld;
- Bespreking van beveiligingsincidenten en de consequenties die dit moet hebben voor beleid en maatregelen;
- Voorbereiding en coördinatie van het overleg ligt bij de CISO.

In bijlage 2 zijn de verschillende rollen en verantwoordelijkheden voor informatiebeveiliging verder uitgewerkt.

5.2 Borging en verantwoording informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging is een continu verbeterproces. Om te waarborgen dat informatiebeveiliging niet slechts een eenmalige actie is, dient informatiebeveiliging te zijn geborgd in de organisatie. De besturen van de Kempenorganisaties zijn verantwoordelijk voor de borging van dit informatiebeveiligingsbeleid en de controle hierop.

De Kempenorganisaties verantwoorden zich jaarlijks over hun informatiebeveiliging middels de ENSIA-systematiek. De verantwoording over de informatiebeveiliging komt tot uitdrukking in het jaarverslag van de Kempenorganisaties en de verschillende beveiligingsrapportages die volgen uit ENSIA. Op basis van de rapportages worden verbetermaatregelen geformuleerd en opgenomen in het informatiebeveiligingsplan.

ENSIA is een landelijk gestandaardiseerd verantwoordingsinstrument dat gemeenten ondersteunt bij het afleggen van verantwoording over de informatiebeveiliging. ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Het stelt gemeenten in staat om op een gestructureerde en uniforme manier aan te tonen dat zij voldoen aan de normen van de BIO. ENSIA toetst door middel van zelfevaluaties en een externe audit, voor de DigiD- en Suwinet-aansluitingen, de kwaliteit van de informatiebeveiliging en basisregistraties.

Binnen de organisatie is er één ENSIA-coördinator aangewezen. Deze zorgt ervoor dat de informatie die nodig is voor het beantwoorden van de vragen binnen ENSIA wordt opgehaald bij de verantwoordelijke ambtenaar. De verantwoordelijke ambtenaar levert alle informatie die nodig is voor het invullen van de jaarlijkse ENSIA-vragenlijst.

ENSIA draagt bij aan de continue verbetering en borging van informatiebeveiliging binnen de gemeentelijke organisatie. De verantwoording over informatieveiligheid sluit aan op de planning en controlcyclus van de gemeente. Middels de ENSIA-verantwoording wordt er interne verantwoording over de informatiebeveiliging afgelegd aan de gemeenteraad en externe verantwoording aan toezichthouders van het Rijk. De betrokkenheid van het bestuur is essentieel en laat zien dat de gemeente informatiebe-

veiliging serieus neemt en het onderdeel laat zijn van de ambities om informatie van haar inwoners adequaat te beschermen.

De basis voor de beveiligingsmaatregelen voor het aanvraag en uitgifteproces van reisdocumenten is gelegen in de Paspoort Uitvoeringsregeling Nederland 2001 (PUN). Het betreft de artikelen 90 t/m 95 die specifiek over beveiliging gaan. Als grondslag voor de beveiligingsmaatregelen van de BRP zijn de artikelen 1.10 en 1.11 Wet BRP van belang. Artikel 1.10 bepaalt dat de beveiligingsmaatregelen BRP bij of krachtens Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) worden geregeld (art. 6 Besluit BRP).
Artikel 1.11 draagt het college van B&W op om zich aan die maatregelen te houden. Deze beveiligingsmaatregelen worden verder uitgewerkt in een informatiebeveiligingsplan BRP en Waardedocumenten.

Daarnaast wordt het een verplichting om een Information Security Management System (ISMS) aan te leggen. In een ISMS worden alle werkzaamheden, besluiten, risico's en maatregelen beschreven. Het ISMS is dus niet alleen een middel om de stand van zaken in bij te houden, maar ook het proces dat jaarlijks wordt doorlopen om de informatieveiligheid binnen de Kempenorganisaties te verbeteren. Het ISMS wordt door iedereen gevoed die werkt aan de informatiebeveiliging en voor de CISO en management is het ook een middel om sturing te geven aan het continue verbeteren van de informatiebeveiliging.

6. Risicomanagement

Informatiebeveiliging wordt vaak gezien als iets wat er extra bij komt. Informatiebeveiliging ligt echter ten grondslag aan het organisatiedoel dat bereikt dient te worden. Om een doel te bereiken, dienen processen uitgevoerd te worden waarvoor informatie (vaak in meerdere softwareapplicaties) wordt verwerkt. Een goede afweging van de risico's helpt om de juiste maatregelen te treffen om de gegevens in deze processen te beschermen. Hoe waardevoller of gevoeliger de informatie, hoe meer maatregelen er getroffen moeten worden. Tenslotte moeten deze maatregelen in de organisatie geborgd worden, zodat de Kempenorganisaties aantoonbaar grip houden op de veiligheid.

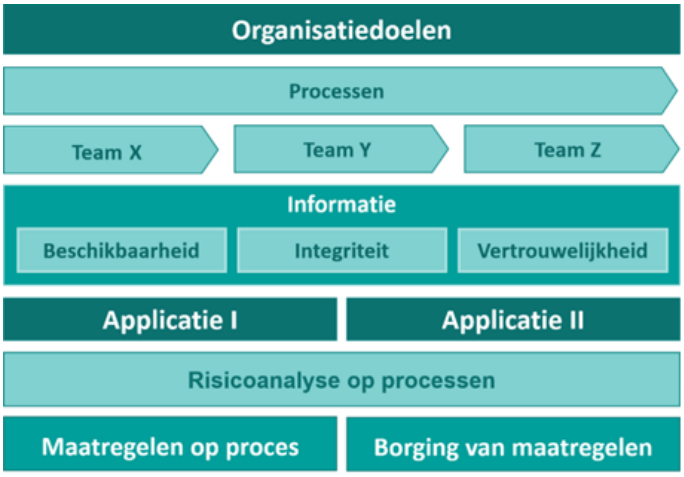

100% beveiliging bestaat niet, de kosten en inspanningen van informatiebeveiliging moeten in verhouding zijn tot de risico's. De aanpak van informatiebeveiliging (Informatiebeveiligingsbeleid) in de Kempenorganisaties is daarom ook op basis van risicoafweging. Bij informatiebeveiliging gaat het om het vinden van een optimale balans tussen risico's, maatregelen, kosten en werkbaarheid. Hierbij kan het voorkomen dat een risico zich manifesteert, ondanks de getroffen maatregelen. Het is wel van belang dat de risico's bekend zijn en dat een bewuste afweging is gemaakt over de te nemen risico's. Daarnaast dienen de Kempenorganisaties goed te zijn voorbereid op incidenten en crises. Het informatiebeveiligingsrisico is de som van de kans op beveiligingsincidenten en de impact daarvan op het werkproces: risico = kans x impact.

Risicomanagement is een gestructureerde manier om risico's en gevolgen in kaart te brengen, te evalueren en proactief te beheersen door het treffen van maatregelen. De proceseigenaar dient periodiek de risico's te beoordelen. Daartoe inventariseert de proceseigenaar de kwetsbaarheid van zijn werkproces en de dreigingen die kunnen leiden tot een beveiligingsincident, rekening houdend met de beveiligingseisen van de informatie. De proceseigenaar neemt indien nodig maatregelen om de risico's te beperken. De CISO kan hierbij ondersteunen in zowel techniek van risicoanalyse als bij de inhoudelijke analyse zelf. Hierbij kunnen ook systeemeigenaren en procesdeskundigen ondersteunen.

De benadering op basis van risicoafweging betekent ook dat gefundeerd afgeweken kan worden van de BIO indien de Kempenorganisaties hier een geaccepteerd risico lopen. Tegelijkertijd houdt dit in dat mogelijk meer maatregelen getroffen moeten worden ten opzichte van de baseline indien de Kempenorganisaties een hoog risico lopen. Op deze wijze worden tijd, geld en middelen passend besteed met als gevolg een stelsel van beveiligingsmaatregelen dat bij de Kempenorganisaties past.

7. Groei naar informatiebeveiliging

In de voorgaande hoofdstukken van het beleid zijn de kaders, uitgangspunten en organisatie van de informatiebeveiliging beschreven. In dit hoofdstuk is aangegeven welke stappen de Kempenorganisaties tenminste dienen te nemen om te groeien naar een voldoende niveau van informatiebeveiliging.

7.1 Volwassenheidsniveaus

Per informatiebeveiligingsgebied is een ontwikkeldoel weergegeven hoe de organisaties gaan voldoen aan de BIO en hoe de organisaties op een hoger volwassenheidsniveau komen. In onderstaande tabel staan de volwassenheidsniveaus weergegeven. De Kempenorganisaties hebben zich ten doel gesteld om voor alle structurele processen in de organisatie tenminste op volwassenheidsniveau 3 te opereren.

Niveau	Naam	Omschrijving	Criteria
1	**Initieel**	Beheersmaatregelen zijn niet of gedeeltelijk gedefinieerd en/of worden op inconsistente wijze uitgevoerd. Grote afhankelijkheid van individuen.	• Geen of beperkte beheersmaatregelen geïmplementeerd. • Niet of ad-hoc uitgevoerd • Niet/deels gedocumenteerd • Wijze van uitvoering afhankelijk van individu
2	**Herhaalbaar maar intuïtief**	Beheersmaatregelen zijn aanwezig en worden op consistente en gestructureerde, maar informele wijze uitgevoerd.	• Maatregelen zijn geïmplementeerd • Uitvoering is consistent en standaard • Informeel en grotendeels gedocumenteerd • Inconsistente wijze van meten en controleren
3	**Gedefinieerd**	Beheersmaatregelen zijn gedocumenteerd en worden op gestructureerde en geformaliseerde wijze uitgevoerd. De uitvoering is aantoonbaar.	• Maatregelen zijn gedefinieerd op basis van risicoafweging • Gedocumenteerd en geformaliseerd • Verantwoordelijkheden en taken zijn eenduidig toegewezen • Controle en monitoring ontstaat • Opzet, bestaan en effectieve werking zijn aantoonbaar
4	**Beheerst en meetbaar**	De effectiviteit van de beheersmaatregelen wordt periodiek geëvalueerd en kwalitatief gecontroleerd.	• Periodieke (control) evaluatie en opvolging vindt plaats • Rapportage richting management vindt plaats
5	**Continu verbeteren**	Het systeem van beheersmaatregelen is verankerd in de organisatie en draagt zorg voor een continue en effectieve controle en risicobeheersing.	• Self-assessments en gap-analyses worden uitgevoerd • Real time monitoring • Inzet slimme automatisering

7.2 Groeimodel

Tot de inwerkingtreding van de Cbw, medio 2026, blijft de BIO1.04 van kracht. Het is echter wel de bedoeling dat BIO2 tot de inwerkingtreding Cbw als richtinggevend kader wordt toegepast. Hieronder de doelen van de Kempenorganisaties in relatie tot BIO1.04. De doelen zullen ook in BIO2 gelijk zijn, echter kan het mogelijk zijn dat deze in een ander hoofdstuk van BIO2 zijn opgenomen. Op dit moment is er nog geen was-wordt document beschikbaar.

7.2.1 Beveiligingsbeleid – BIO Hoofdstuk 5

Doel:
Het bieden van ondersteuning aan het bestuur, management en organisatie bij de sturing op en het beheer van informatiebeveiliging.

Onderliggende beleidstukken, kaderstellingen, procedures en werkinstructies zijn opgesteld zodat processen op gestructureerde en geformaliseerde wijze worden uitgevoerd en informatiebeveiliging in overeenstemming met het beleid is. De uitvoering is aantoonbaar.

7.2.2 Organiseren van informatiebeveiliging – BIO Hoofdstuk 6

Doel:
Het benoemen van het eigenaarschap van bedrijfsprocessen met bijbehorende informatieprocessen en/of (informatie)systemen en het verankeren van de hieraan verbonden verantwoordelijkheden.

Informatiebeveiliging borgen in de organisatie door duidelijk gedefinieerd te hebben wie waarvoor verantwoordelijk is. Er wordt een proces opgezet dat zorgt voor continue borging en verbetering. Het lijnmanagement stuurt op eigenaarschap. Bij veranderingen en vernieuwingen (onder andere van applicaties) zorgt de eigenaar voor een gedegen risicoanalyse waarbij informatiebeveiliging standaard wordt beoordeeld.

7.2.3 Veilig personeel – BIO Hoofdstuk 7

Doel:
Het verminderen van de risico's van menselijke fouten, diefstal, fraude of misbruik van voorzieningen.

(Externe) medewerkers zijn afdoende getraind en beschikken over de kennis van informatiebeveiliging die voor hun functie benodigd is. Hierbij is speciaal aandacht voor teamleiders/coaches, projectmanagers, proceseigenaren, systeemeigenaren, functioneel beheerders en functies die met gevoelige informatie of (bijzondere) persoonsgegevens werken.

Er is een beheerst instroom-doorstroom-uitstroom-proces dat waarborgt dat de juiste autorisaties en middelen tijdig en uitsluitend voor de juiste functies beschikbaar zijn. Dit proces is goed afgestemd op het autorisatieproces en is strak ingericht zodat het tijdig op veranderingen in de organisatie kan inspelen.

7.2.4 Beheer van bedrijfsmiddelen – BIO Hoofdstuk 8

Doel:
Het bepalen, handhaven en waarborgen van het juiste beveiligingsniveau voor informatie, informatiesystemen en bedrijfsmiddelen.

Elk bedrijfsmiddel dat een belang heeft voor de organisatie is verbonden aan een verantwoordelijke proces-, systeem-, of data-eigenaar. Voor een effectieve bescherming van de informatie is vereist dat de waarde van de informatie voor de onderneming bekend is.

Classificatie van informatie in termen van vereiste beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid:

- informeert het management en medewerkers over wat moet worden beschermd en hoe informatiemiddelen op een standaard manier kunnen worden beschermd;
- toont de waarde van middelen aan medewerkers, zodat het bewustzijn van beveiliging binnen hun dagelijkse werkzaamheden wordt gestimuleerd;
- stelt de Kempenorganisaties in staat te voldoen aan eventuele wettelijke en contractuele verplichtingen.

De eigenaar van de informatie blijft verantwoordelijk voor het up-to-date houden van de identificatie van informatiemiddelen en de toegekende waarde van elk van de geïdentificeerde middelen.

7.2.5 Toegangsbeveiliging – BIO Hoofdstuk 9

Doel:
Het beheersen van de toegang tot informatie en (informatie)systemen.

Er is een autorisatieproces dat waarborgt dat gebruikers toegang hebben tot de juiste systemen en applicaties en dat zij binnen applicaties over de juiste rechten beschikken. Op basis van risicoanalyse en afstemming op taken binnen verschillende rollen worden autorisaties bepaald.

Voor alle externe verbindingen waarmee toegang verkregen wordt tot gemeentelijke bedrijfsvertrouwelijke informatie dienen voldoende maatregelen te zijn getroffen om ongeautoriseerde toegang te voorkomen.

De Kempenorganisaties hebben maatregelen getroffen om ongeoorloofde toegang (zowel fysiek als logisch) tot hun panden en informatieverwerkende faciliteiten te voorkomen. De expliciete maatregelen die getroffen zijn hiervoor, zijn opgenomen en beschreven in relevantie documentatie. Toegang geschiedt bij de Kempenorganisaties te allen tijde op basis van 'need-to-access'. Dit betreft interne systemen en faciliteiten, maar wordt ook toegepast binnen producten die de Kempenorganisaties ontwikkelen.

7.2.6 Cryptografie – BIO Hoofdstuk 10

Doel:
Zorgen voor correct en doeltreffend gebruik van cryptografie om de vertrouwelijkheid, authenticiteit en integriteit van informatie te beschermen.

De Kempenorganisaties borgen de onweerlegbaarheid van verzending, ontvangst berichtenuitwisseling en het vertrouwd opslaan van bestanden. Hiervoor treffen de Kempenorganisaties correcte en doeltreffende cryptografische maatregelen. Hiermee zal de integriteit en vertrouwelijkheid van informatie worden beschermd tegen diefstal en misbruik.

7.2.7 Fysieke beveiliging en beveiliging van de omgeving – BIO Hoofdstuk 11

Doel:
De fysieke bescherming van gebouwen, terreinen, informatie en (informatie)systemen tegen onbevoegde fysieke toegang, schade of verstoring van continuïteit.

De middelen en gegevens, maar ook personen die benodigd zijn om de gemeentelijke processen uit te voeren zijn afdoende fysiek beschermd tegen uitval en tegen onbevoegd gebruik of inzage. Het geheel aan maatregelen kan per omgeving / gebouw verschillen, maar het beveiligingsniveau dient in overeenstemming te zijn met de dataclassificatie van de gegevens.

De Kempenorganisaties werken alle vanuit een veilige IT-omgeving en ontwikkelen producten die voldoen aan de hoogste eisen van informatiebeveiliging. Wanneer er kwetsbaarheden worden gedetecteerd, nemen de Kempenorganisaties hier via diverse fora, specialisten en koppelingen (RSS-feeds) notie van. Het dichten van deze kwetsbaarheden zal op basis van een risico-analyse in de tijd weggezet worden. De Kempenorganisaties laten zowel op de fysieke locatie als op haar producten met regelmaat pentests uitvoeren.

7.2.8 Beveiliging van bedrijfsvoering – BIO Hoofdstuk 12

Doel:
Correcte en veilige bediening van informatieverwerkende faciliteiten en nemen van maatregelen tegen het verlies van gegevens.

Het beheer van communicatie- en bedieningsprocessen omvat onder meer de processen rondom IT (waaronder wijzigingsbeheer, regie en controle ten aanzien van derde partijen, antivirus, back-up, netwerkbeveiliging, fysieke / digitale informatie-uitwisseling en logging). Bij al deze processen is het van belang dat de Kempenorganisaties minimaal op volwassenheidsniveau 3 opereren. Daarbij zijn maatregelen gedefinieerd, procedures gedocumenteerd en geformaliseerd en verantwoordelijkheden zijn eenduidig toegewezen. Hierbij dienen de maatregelen ook aantoonbaar en controleerbaar te zijn ingericht. Hierdoor kunnen onveilige situaties worden gedetecteerd en is structurele verbetering mogelijk.

7.2.9 Communicatiebeveiliging – BIO Hoofdstuk 13

Doel:
Het garanderen van correcte en veilige bediening en beheer van de IT-voorzieningen.

Het netwerk wordt op een juiste wijze beveiligd om risico's, zoals verminking, vernietiging, onderbreking, verwijdering of publicaties van informatie, te beheersen.

7.2.10 Acquisitie, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen – BIO Hoofdstuk 14

Doel:
Het waarborgen dat beveiliging wordt ingebouwd in (informatie)systemen en dat beveiligingseisen worden meegenomen in het proces van systeemontwikkeling en -onderhoud.
Er is een beheerst en gedocumenteerd wijzigingsbeheerproces dat waarborgt dat wijzigingen in software en hardware afdoende worden beoordeeld op hun risico´s. Er wordt getest zodat alleen goedgekeurde wijzigingen kunnen worden doorgevoerd. Hierdoor wordt de kans op incidenten en verstoringen beperkt. Naast software en hardware onder beheer van het SSC, geldt het wijzigingsbeheerproces ook voor applicaties onder beheer of regie van de lijnorganisatie. Dit proces is strak ingericht zodat het tijdig op veranderingen in de organisatie kan inspelen.

De Kempenorganisaties hebben een beheerst en gedocumenteerd proces ingericht voor het beheer van technische kwetsbaarheden. Dit omvat tenminste het tijdig verkrijgen van informatie over mogelijke kwetsbaarheden, risicoanalyse van kwetsbaarheden, het beheerst installeren van patches, en periodieke penetratietesten. Naast software en hardware onder beheer van het SSC, geldt het beheer van technische kwetsbaarheden ook voor applicaties onder beheer of regie van de lijnorganisatie.

Gegevensuitwisseling dient op een passende wijze te zijn beveiligd tegen inbreuken op integriteit en vertrouwelijkheid. Dit geldt voor de uitwisseling:
- binnen de grenzen van de gemeentelijke organisatie;
- tussen de Kempenorganisaties en andere organisaties of inwoners;
- (cloud-)applicaties van de Kempenorganisaties die extern van de gemeentelijke IT-infrastructuur opereren.

Op deze wijze wordt geborgd dat de Kempenorganisaties gezien worden als een betrouwbare partner betreffende de vertrouwelijkheid en integriteit van gegevens.

7.2.11 Leveranciersrelaties – BIO Hoofdstuk 15
Doel:
De bescherming van bedrijfsmiddelen van de organisatie die toegankelijk zijn voor leveranciers.

Binnen de Kempenorganisaties is contractmanagement dermate ingericht dat afspraken met de leveranciers duidelijk, transparant en controleerbaar zijn en dat hier actief op wordt gestuurd. Met de leverancier dienen informatiebeveiligingseisen te worden overeengekomen en gedocumenteerd.

7.2.12 Beheer van beveiligingsincidenten – BIO Hoofstuk 16
Doel:
Het kenbaar maken van informatiebeveiligingsincidenten zodat tijdig corrigerende maatregelen kunnen worden genomen.

Informatiebeveiligingsincidenten zijn alle gebeurtenissen die inbreuk maken op de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens en bijbehorende processen. De Kempenorganisaties hebben een incident management-proces ingericht. Dit omvat tenminste het registreren, classificeren en prioriteren, onderzoeken en analyseren, oplossen en reviewen van incidenten.

7.2.13 Informatiebeveiligingsaspecten van bedrijfscontinuïteitsbeheer – BIO Hoofdstuk 17
Doel:
Het voorkomen van verstoringen in de IT-infrastructuur en het beschermen van de kritische bedrijfsprocessen tegen de effecten van calamiteiten.

De Kempenorganisaties zijn zodanig ingericht dat de continuïteit van de belangrijkste processen voldoende gewaarborgd wordt.

7.2.14 Naleving – BIO Hoofdstuk 18
Doel:
Het voorkomen van schending van strafrechtelijke of civielrechtelijke wetgeving en waarborgen dat systemen en processen voldoen aan het beveiligingsbeleid van de organisatie.

De Kempenorganisaties werken op basis van risicomanagement met een ISMS als ondersteunend instrument.

Bijlage 1 Begrippenlijst

Applicatie	Een applicatie is software die bedoeld is voor computers of mobiele apparaten zoals smartphones, tablets en smartwatches.
Bedrijfsmiddel	Elk middel waarin of waarmee bedrijfsgegevens kunnen worden opgeslagen en/of verwerkt en waarmee toegang tot gebouwen, ruimten en IT-voorzieningen kan worden verkregen: een bedrijfsproces, een gedefinieerde groep activiteiten, een gebouw, een apparaat, een IT-voorziening of een gedefinieerde groep gegevens.
Beschikbaarheid / Continuïteit	Het zorg dragen voor het beschikbaar zijn van informatie en informatieverwerkende bedrijfsmiddelen op de juiste tijd en plaats voor de gebruikers.
Beveiliging	Het brede begrip van informatiebeveiliging, d.w.z. inclusief fysieke beveiliging, bedrijfscontinuïteitsbeheer, ofwel beschikbaarheid van bedrijfsprocessen en persoonlijke veiligheid en integriteit.
Beveiligingsincident	Informatiebeveiligingsincidenten zijn alle gebeurtenissen die inbreuk maken op de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens en bijbehorende processen.
Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2 (BIO)	De BIO2 is het normenkader voor informatiebeveiliging binnen de overheid, lees Rijksdienst, Provincie, Waterschappen, Gemeentes. De BIO2 kan gezien worden als de 'kapstok' waaraan de elementen van informatiebeveiliging opgehangen kunnen worden. Centraal staat de organisatie en de verantwoording over informatiebeveiliging binnen de Kempenorganisaties. De BIO2 bevordert de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van gemeentelijke informatie(systemen). Deze BIO2 is een richtlijn die een totaalpakket aan informatiebeveiligingscontrols en –maatregelen omvat die voor iedere organisatie noodzakelijk is om te implementeren.
Cyberbeveiligingswet (Cbw)	De Cyberbeveiligingswet (Cbw) is de Nederlandse omzetting van de Europese NIS2-richtlijn en verplicht grote en middelgrote organisaties in bepaalde sectoren om hun digitale systemen beter te beveiligen. De wet, die naar verwachting in het 2e kwartaal van 2026 van kracht wordt, stelt eisen aan risicobeheer, meldplicht bij incidenten en training van bestuursleden.
Classificatie	Systematische identificatie en/of ordening van bedrijfsactiviteiten en/of records in categorieën overeenkomstig logisch gestructureerde afspraken, methodieken en procedurele voorschriften.
Cloud (applicatie)	Cloud is het via een netwerk – vaak het internet – op aanvraag beschikbaar stellen van software (waaronder applicaties) en gegevens, buiten de eigen infrastructuur.
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit is een systematiek om verschillende informatiebeveiligingsonderdelen in audits en zelfevaluaties samen te voegen.
Gegeven	Weergave van een feit, begrip of aanwijzing, geschikt voor overdracht, interpretatie of verwerking door een persoon of apparaat. Gegevens op zich behoeven niet noodzakelijkerwijs te zijn vastgelegd.
Governance	Stelsel van regels met betrekking op goed bestuur, toezicht en verantwoording. Betrokkenen dienen zich, los van vastgestelde regels, te houden aan toepasselijke waarden en normen.
Hardware	Dit is een verzamelnaam voor alle fysieke onderdelen die samenhangen met het computersysteem, zoals de computer zelf, de servers, het fysieke netwerk, de monitor, de printer en de modem.
IT-voorzieningen	Applicaties en technische infrastructuur waarop deze applicaties zijn geïnstalleerd.
Informatie	Betekenisvolle gegevens verzameld en uitgewerkt om te dienen als communicatie tussen personen. Informatie behoeft evenmin als gegevens noodzakelijkerwijs te zijn vastgelegd.
Informatiebeheer	1- Het systematisch verzamelen, verwerken, toegankelijk maken, gebruiken, onderhouden en verwijderen van informatie, opdat deze duurzaam toegankelijk en betrouwbaar is.

	De informatiebeheerder ondersteunt de gebruiker, die informatie creëert en raadpleegt. 2- De inrichting en uitvoering van het opslaan, het bewaren en beheren, het ontsluiten of (actief) leveren, en waar nodig, het overdragen, verplaatsen, verwijderen of vernietigen van informatie.
Informatiebeveiliging	Het proces van vaststellen van de vereiste betrouwbaarheid van informatieverwerking in termen van vertrouwelijkheid, beschikbaarheid en integriteit alsmede het treffen, onderhouden en controleren van een samenhangend pakket van bijbehorende maatregelen.
Informatiesysteem	Een samenhangend geheel van gegevensverzamelingen en de daarbij behorende personen, procedures, processen en programmatuur alsmede de voor het informatiesysteem getroffen voorzieningen voor opslag, verwerking en communicatie.
Information Security Management System (ISMS)	In een ISMS worden alle werkzaamheden, besluiten, risico's en maatregelen beschreven.
Integriteit	Het waarborgen van de juistheid en volledigheid en tijdigheid van informatie en de verwerking ervan. Als de tijdigheid van gegevens bepaald wordt door omstandigheden buiten het systeem, kan deze vanzelfsprekend niet als integriteitseis voor het systeem gesteld worden.
Integriteit / betrouwbaarheid	Het waarborgen van de juistheid, volledigheid, tijdigheid en controleerbaarheid van informatie en informatieverwerking. 1- Informatie is betrouwbaar als zij authentiek en volledig is. 2- Een record is betrouwbaar als de inhoud kan worden vertrouwd als een volledige en nauwkeurige weergave van de transacties, activiteiten of feiten waarvan het getuigt en waarop men zich kan verlaten bij de uitvoering van latere transacties of activiteiten.
IT-infrastructuur	Dit is de fysieke verkeersinfrastructuur ten behoeve van het transport van digitale data, met als hoger doel informatie te delen of aan te bieden en te consumeren.
NIS2	NIS2 staat voor de Network and Information Security Directive 2 en is een Europese richtlijn die de cyberbeveiliging van de EU-lidstaten moet versterken door de regels voor digitale weerbaarheid gelijk te trekken en de verplichtingen voor kritieke organisaties uit te breiden. Het is de opvolger van de eerdere NIS-richtlijn en is gericht op het beschermen van essentiële diensten tegen cyberdreigingen. Organisaties moeten voldoen aan minimale beveiligingsmaatregelen en de richtlijn legt ook een meldplicht op voor incidenten.
Planning en Control	Planning en control omvat „strategic planning", „management control" en „task control". Het is het proces van besluitvorming over - het bereiken van - de strategische doelen van de organisatie, het toedelen van taken aan leden van een organisatie om deze strategie te implementeren en het waarborgen dat de taken effectief en efficiënt worden uitgevoerd. NB. Control is niet hetzelfde als controle!
Software	Programma's die een computer (of ander apparaat) een bepaalde taak laten vervullen zoals spelletjes, tekstverwerker, webbrowser, etc.
Technische infrastructuur	Het deel van de IT-infrastructuur dat is gericht op de exploitatie van de systemen (hardware, systeemsoftware, bijbehorende documentatie, etc.). Samen met de applicatiesoftware en de bijbehorende documentatie en procedures vormt dit de IT- infrastructuur
Toegankelijk	Informatie is toegankelijk als deze vindbaar, interpreteerbaar en uitwisselbaar is voor daartoe bevoegde personen of systemen.
Vertrouwelijkheid / Exclusiviteit	Het beschermen van informatie tegen kennisname en mutatie door onbevoegden. Informatie is alleen toegankelijk voor degenen die hiertoe geautoriseerd zijn.
Volledig	Informatie met betrekking tot een proces is volledig als alle informatie is vastgelegd en wordt beheerd die aanwezig zou moeten zijn conform het beheerregime dat voor dat proces is vastgesteld.

Bijlage 2 Rollen en verantwoordelijkheden

Beveiligingsrollen binnen de gemeente
Generieke informatie-beveiligingsrollen binnen de gemeente Bladel.

Rol	Functienaam	Functienaam vervanger	Taken en verantwoordelijkheden informatiebeveiliging
Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris	Plaatsvervangend gemeentesecretaris	• Verantwoordelijk voor de informatiebeveiliging binnen de eigen organisatie. • Stimuleert het management van de organisatieonderdelen om beveiligingsmaatregelen te nemen. • Wijst een coördinator informatieveiligheid aan.
Afdelingshoofden	Afdelingshoofd dienstverlening en bedrijfsvoering	Plaatsvervangend afdelingshoofd dienstverlening en bedrijfsvoering	• Verantwoordelijk voor de juiste implementatie van beveiliging in de bedrijfsprocessen en systemen. • Wijst voor ieder (informatie)systeem een procesverantwoordelijke of systeemeigenaar aan. • Verantwoordelijk voor het (laten) uitvoeren van maatregelen uit de informatieveiligheidsanalyse die op de afdeling van toepassing zijn. • Op basis van een expliciete risicoafweging opstellen van betrouwbaarheidseisen voor de afdelingsinformatiesystemen. • Verantwoordelijk voor het sturen op beveiligingsbewustzijn, op bedrijfscontinuïteit en op naleving van regels en richtlijnen (gedrag en risicobewustzijn). • Stelt operationele kaders en geeft sturing ten aanzien van de veiligheid van informatie. • Stuurt op de beheersing van risico's. • Belegt de verantwoordelijkheid voor informatieveiligheidscomponenten en –systemen. • Verantwoordelijk voor het inrichten van functiescheiding tussen uitvoerende, controlerende en beleidsbepalende taken met betrekking tot informatieveiligheid.
	Afdelingshoofd ontwikkeling	Plaatsvervangend afdelingshoofd ontwikkeling	
Coördinator informatieveiligheid	CISO	Medewerker informatiemanagement	• Is op organisatieniveau verantwoordelijk voor het actueel houden van het beleid, het adviseren bij projecten en het managen van risico's evenals het opstellen van rapportages. • Rapporteert rechtstreeks aan het Managementteam (MT) en de gemeentesecretaris. • Coördineert in samenwerking met de andere gemeenten het formuleren van informatieveiligheidsbeleid. • Stelt voor de eigen organisatie de informatieveiligheidsanalyse op en zorgt voor de actualisatie hiervan. • Coördineert in samenwerking met de andere gemeenten de prioritering van informatieveiligheidsmaatregelen uit de informatieveiligheidsanalyse en de uitvoering van het actieplan informatieveiligheid. • Stelt een afstemmingsmechanisme op voor overleg en rapportage met betrekking tot informatieveiligheid. • Ondersteunt Managementteam (MT) en de gemeentesecretaris met kennis over informatieveiligheid, zodat zij hun verantwoordelijkheid voor

			de betrouwbaarheid van de informatievoorziening juist kunnen invullen. • Is aanspreekpunt voor medewerkers van de organisatie over het onderwerp informatieveiligheid. • Volgt de externe invloeden die van invloed zijn op het informatieveiligheidsbeleid en de informatieveiligheidsanalyse. • Bevordert het beveiligingsbewustzijn in de organisatie. • Houdt de registratie van informatiebeveiligingsincidenten bij in een incidentenregister en is verantwoordelijk voor de juiste afhandeling en evaluatie van incidenten. • Wordt door de medewerkers geïnformeerd over beveiligingsincidenten en legt deze vast ten behoeve van rapportages. • Rapporteert over de informatieveiligheid in de P&C managementrapportages. Hierbij bundelt de coördinator informatieveiligheid de deelbijdragen van de afdelingsmanagement. • Neemt deel aan informatieveiligheidsoverleg en intern afstemmingsoverleg informatiebeveiliging. • Stelt procedures op en traint personeel zodanig dat aan de eisen van het Informatieveiligheidsbeleid wordt voldaan. • Evalueert periodiek de beleidskaders en stelt deze waar nodig bij. • Op basis van een expliciete risicoafweging opstellen van betrouwbaarheidseisen voor de afdelingsinformatiesystemen.
Controller informatieveiligheid	Medewerker financiën en control	Medewerker financiën (senior)	• Is op organisatieniveau verantwoordelijk voor het verbijzonderde toezicht op de naleving van het informatieveiligheidsbeleid, de realisatie van voorgenomen veiligheidsmaatregelen en de escalatie van beveiligingsincidenten. • Voert periodieke toetsing uit op de juiste naleving, de werking, de effectiviteit en de kwaliteit van de maatregelen ten aanzien van informatieveiligheid. De controller informatieveiligheid is hiervoor verantwoordelijk, maar organiseert dit proces waar mogelijk met de inzet van beveiligingsbeheerders. Het principe hierbij is dat de toetsing binnen een bepaald domein plaatsvindt door een beveiligingsbeheerder van een ander domein en visa versa. • Controleert de voortgang van het uitvoeren van de maatregelen uit de informatieveiligheidsanalyse en actieplan informatieveiligheid. • Controleert de periodieke actualisatie van het informatieveiligheidsbeleid en de informatieveiligheidsanalyse. • Toetst/bewaakt het niveau van informatieveiligheid. • Toetst/bewaakt het evaluatieproces van beveiligingsincidenten. • Neemt deel aan intern afstemmingsoverleg informatiebeveiliging. • Verantwoordelijk voor het rapporteren, via het team financiën & control, over compliance (voldoen) aan wet- en regelgeving en algemeen beleid van de organisatie in de P&C rapportages.
ENSIA-coördinator	Beleidsmedewerker dienst-	CISO	• Het implementeren van het ENSIA-proces.

	verlening en bedrijfsvoering		• Het monitoren van de vooruitgang van de ENSIA-planning. • Het inleveren van de ENSIA-vragenlijsten. • Het vast laten stellen van de verantwoordingsrapportages door het college van B&W. • Het aanleveren van de verantwoordingsrapportages aan de toezichthouders van het Rijk. • Het rapporteren over de ENSIA-cyclus aan de gemeenteraad. • Het functioneel beheer van de ENSIA-tool.
Beveiligingsbeheerders			• Verantwoordelijk voor het beheer, de coördinatie en advies ten aanzien van de informatieveiligheid van eigen vakgebied. • Verantwoordelijk voor het geheel van activiteiten gericht op de toepassing en naleving van de maatregelen en procedures die voortkomen uit het informatieveiligheidsbeleid, inclusief de maatregelen die op de audit en zelfevaluatie onderdelen gelden. • Voorbereiden en coördinatie van audits en (zelf)evaluaties. • Preventie en detectie van beveiligingsincidenten en het geven van een adequate respons. • Coördineren van het toepassen van specifieke wet- en regelgeving. • Rapporteert aan de coördinator informatieveiligheid en de controller informatieveiligheid. • De ENSIA-coördinator neemt namens de beveiligingsbeheerders neemt deel aan intern afstemmingsoverleg informatiebeveiliging. o Extra voor BRP: Ten aanzien van de BRP worden logging rapportages minimaal maandelijks beoordeeld door de BRP beheerder. o Extra voor Facilitaire zaken: 1. Houdt een registratie bij van alle bedrijfsmiddelen die verband houden met veiligheid van ruimten, gebouw(en) en de directe omgeving van de gebouwen. 2. Verantwoordelijk voor de fysieke toegangsbeveiliging en kantoorinrichting (archiefkasten, kluizen enzovoort). o Extra voor P&O: Verantwoordelijk voor de advisering inzake de personele en de organieke aspecten binnen de organisatie en speelt hiermee een belangrijke adviesrol op het gebied van organisatie en informatieprocessen. o Extra reisdocumenten en rijbewijzen: Verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de beveiligingsprocedures reisdocumenten en rijbewijzen.
BRP	Specialist burgerzaken	Medewerker back office burgerzaken	
Reisdocumenten	Medewerker financiën en control	Specialist burgerzaken	
DigiD SIM-form	Webmaster	Medewerker communicatie	
DigiD iBurgerzaken	Medewerker back office burgerzaken	Medewerker back office burgerzaken	
Facilitaire zaken	Facilitair coördinator	Medewerker informatiemanagement	
DIV	Medewerker informatiemanagement	Medewerker informatiemanagement	
P&O	HR Adviseur	HR Adviseur	
De autorisatiebevoegde reisdocumenten/aanvraagstations	Medewerker back office burgerzaken	Medewerker back office burgerzaken	• Verantwoordelijk voor het beheer van de autorisaties voor de reisdocumenten modules (RAAS en aanvraagstations).

De autorisatiebevoegde rijbewijzen	Medewerker back office burgerzaken	Medewerker back office burgerzaken	• Verantwoordelijk voor het beheer van de autorisaties voor rijbewijzen, inclusief aanmelding bij de RDW.
Gegevensbeheerder	Gegevensmanager (senior)	Gegevensmanager	• Afstemming ENSIA-coördinator.
Contactpersoon SSC	Afdelingshoofd dienstverlening en bedrijfsvoering	Afdelingshoofd ontwikkeling	• Verzorgt de communicatie met het SSC voor escalatie van een informatiebeveiligingsissue of bij een calamiteit.
Privacy officer	Privacy officer	Plaatsvervangend privacy officer	• Adviseert over privacybescherming en over activiteiten ter bescherming van persoonsgegevens. • Beheert het register van verwerkingen van persoonsgegevens tegen de achtergrond van de kaders van de privacywetgeving. • Adviseert directie en afdelingshoofden bij wijzigingen in procesuitvoering en bedrijfsvoering en de toepassing van een privacy impact assessment. • Neemt als adviserend lid deel aan programma's en projecten waarvan het resultaat gevolgen kan hebben voor de wijze van verwerking van persoonsgegevens. • Geeft uitleg over de privacy voorschriften uit de privacywetgeving. • Coördineert de privacy werkzaamheden. • Coördineren, samenvoegen en beheren van de overzichten van gegevensverwerkingen. • Verzorgen van meldingen en intrekkingen van meldingen bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) respectievelijk Functionaris voor de gegevensbescherming (FG). • Coördineren van verzoeken om inzage, correctie en verzet ten aanzien van persoonsgegevens en adviseren over de afhandeling. • Inrichten van procedures voor het afhandelen van datalekken waarbij persoonsgegevens betrokken zijn. • Beheer en onderhoud van de standaarddocumenten voor verwerkersovereenkomsten, convenanten en reglementen. • Advisering en ondersteuning bij het besluitvormingsproces en het afsluiten van verwerkersovereenkomsten en convenanten en de vaststelling van reglementen. • Neemt deel aan intern afstemmingsoverleg informatiebeveiliging.
Functionaris gegevensbescherming	Functionaris gegevensbescherming	-	• Interne toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens. Houdt toezicht op de toepassing en naleving van de privacywetgeving. • Verantwoordelijk voor de uitvoer van de klachtenafhandelingsprocedure betreffende het nakomen van de AVG door de gemeenten en de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent het initiëren, doorlopen, verzorgen van interne en externe communicatie en afsluiten van de klachtenafhandelingsprocedure. • Neemt deel aan informatieveiligheidsoverleg. • Handelt concern breed beveiligingsincident af. Doet melding bij meldpunt datalekken indien nodig.

VCIB	CISO	Medewerker SSC	• Vertrouwde Contactpersoon Informatiebeveiliging (VCIB) voor de IBD. Ontvangt incidentmeldingen of waarschuwingen waarvan de inhoud een vertrouwelijk karakter heeft. • Verantwoordelijk voor de afhandeling van de vertrouwelijke incidentmeldingen en waarschuwingen van de IBD.
ACIB	Teamcoördinator SSC	Medewerker SSC	• Algemene Contactpersoon Informatiebeveiliging (ACIB) voor de IBD. De ACIB krijgt algemene waarschuwingen en informatie met een niet vertrouwelijk karakter over algemene bedreigingen en incidenten.
Informatieveiligheidsoverleg (Kempengemeenten, GRSK en KempenPlus)	• Coördinatoren informatieveiligheid • Functionaris gegevensbescherming • Team coördinator SSC		Onderwerpen van het afstemmingsoverleg: • Voortgang uitvoering maatregelen uit de informatieveiligheidsanalyse en/of uit het actieplan Informatieveiligheid. • Beveiligingsincidenten. • Planning en voorbereiding van audits, controles en zelfevaluaties. • Evaluatie en actualisatie informatieveiligheidsbeleid en de informatieveiligheidsanalyse.
Intern afstemmingsoverleg informatiebeveiliging	• CISO • Medewerker financiën en control • ENSIA-coördinator • Privacy officer • Afdelingshoofd dienstverlening en bedrijfsvoering		Onderwerpen van het afstemmingsoverleg: • Voortgang uitvoering maatregelen uit de informatieveiligheidsanalyse en/of uit het actieplan Informatieveiligheid. • Beveiligingsincidenten. • Planning en voorbereiding van audits, controles en zelfevaluaties.

Bijlage 3 Webapplicaties DigiD norm B.01

1. Classificatie van gegevens

Voor een effectieve bescherming van informatie is vereist dat de waarde van de informatie voor de onderneming bekend is. Classificatie van informatie in termen van vereiste vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid:

- Informeert het management en medewerkers over wat moet worden beschermd en hoe informatiemiddelen op een standaard manier kunnen worden beschermd;
- Toont de waarde van middelen aan medewerkers, zodat het bewustzijn van beveiliging binnen hun dagelijkse werkzaamheden wordt gestimuleerd;
- Stelt de gemeenten in staat te voldoen aan eventuele wettelijke en contractuele verplichtingen.

De eigenaar van de informatie blijft verantwoordelijk voor het up-to-date houden van de identificatie van informatiemiddelen en de toegekende waarde van elk van de geïdentificeerde middelen.

2. Toegangsvoorziening

De gemeenten hebben maatregelen getroffen om ongeoorloofde toegang (zowel fysiek als logisch) tot haar pand en informatieverwerkende faciliteiten te voorkomen. De expliciete maatregelen die getroffen zijn hiervoor, zijn opgenomen ne beschreven in relevante documentatie. Toegang geschiedt bij de gemeenten te allen tijde op basis van ‘need-to-access’. Dit betreft interne systemen en faciliteiten, maar wordt ook toegepast binnen producten die gemeenten ontwikkelen.

3. Kwetsbaarhedenbeheer

De gemeenten werken vanuit een veilige IT-omgeving en ontwikkelt producten die voldoen aan de hoogste eisen van informatiebeveiliging. Wanneer er kwetsbaarheden worden gedetecteerd, nemen de gemeenten hier via diverse fora, specialisten en koppelingen (RSS-feeds) notie van. Het dichten van deze kwetsbaarheden zal op basis van een risicoanalyse in de tijd weggezet worden. De gemeenten laten zowel op de fysieke locatie als op haar producten met regelmaat pentests uitvoeren.